

KÖVETELMÉNYRENDSZER

Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar – orvos osztatlan képzés
A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése:

Patológiai Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet

A tárgy neve: Igazságügyi orvostan - választható elektív 6 hetes szakmai gyakorlat

Angol nyelven:

Német nyelven

Kreditértéke: 6

Szemeszter: VI. év II. szemeszter (12. szemeszter)

(amelyben a mintatanterv szerint történik a tantárgy oktatása)

Heti összórászám: 40 <small>(6x40)</small>	előadás: 0	gyakorlat: 240	szeminárium:
---	-------------------	-----------------------	---------------------

Tantárgy típusa: kötelező kötelezően választható szabadon választható

(KÉRJÜK A MEGFELELŐT ALÁHÚZNI!)

Tanév: 2023/24

Kötelezően- vagy szabadon választható tantárgy esetén a képzés nyelve: magyar

Tantárgy kódja: AOKADH661_SM

(Új tárgy esetén Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően)

Tantárgyfelelős neve: Prof. Dr. Kiss András

Munkahelye, telefonos elérhetősége: Semmelweis Egyetem Patológiai Igazságügyi és Biztosítási Orvostani intézet, 215-7300 / 53516

Beosztása: Egy. tanár, Intézetvezető

Habilitációjának kelte és száma: 2007.05.30., 248/2007

A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvosképzés kurrikulumban:

A tantárgy oktatásának célja az igazságügyi orvosszakértői munka bevezető jellegű, de lehetőség szerint teljes körű bemutatása az alapvető gyakorlati képességek elsajátításával együtt, az alábbiak szerint, szakorvosi felügyelet mellett:

- az igazságügyi orvosszakértőkre vonatkozó szakmai szabályok, szakirodalmi ismeretek, módszertani levelek megismerése, önálló elsajátítása,
- a boncolásokon való aktív (tevéleges) részvétel, lehetőség esetén részvétel soron kívüli boncoláson megfigyelőként,
- a boncoláskor észlelt elváltozások felismerése (kül- és belvizsgálat során), sérülések dokumentálása, esetreferálás,
- a boncoláskor észlelt elváltozások halálteki szerepének értékelése, vitális jelek készségi szintű felismerése
- a sérülésmintázatok vizsgálata és értékelése, a sérülések kialakulási mechanizmusainak értékelése,
- a halál időpontjának becslése,
- a post mortem mintákból végzett laboratóriumi vizsgálati leletek eredményeinek értékelése (toxikológiai vélemény, véralkoholvizsgálat, szövettani vizsgálat, diatoma vizsgálat, DNS vizsgálat, osteológiai vizsgálat), a laboreredmények halálteki szerepének vizsgálata,

- a boncjegyzőkönyv alapvető tartalmi és formai elemeinek elsajátítása (pl. boncjegyzőkönyvek olvasása útján)
- az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapvető tartalmi és formai elemeinek elsajátítása polgári és büntetőügyekben iratok alapján (pl. igazságügyi orvosszakértői vélemények olvasása útján)
- élő személyek személyes vizsgálatának szabályai (anamnézis felvétele polgári és büntetőügyekben, testi vizsgálat elvégzése)
- részvétel elmeorvosszakértői vizsgálaton (beszámíthatóság és cselekvőképesség iü. elmeorvosszakértői értékelésének alapelvei, betegvizsgálat)
- a szakértő számára rendelkezésre álló adatok bizonyító erejének iü. orvosszakértői szemléletű értékelése, iü. orvosszakértői szemlélet alapelveinek megismerése (tanúvallomás, boncjegyzőkönyv, tárgyi bizonyíték, szemlejegyzőkönyv, orvosi irat, betegvizsgálat során szerzett anamnézis és fizikális státusz adattartalmának értékelése)
- részvétel a SE IBOI által oktatott tantárgyak tanóráin

(A hallgatónak **nem feladata**: tanórák megtartása, boncjegyzőkönyv írása, szakvélemény írása iratok ill. személyes vizsgálat alapján.)

A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szemináriumi helyiség, stb. címe):

A tantárgyoktatását a SE PIBOI bonctermeiben, vizsgálóhelyiségeiben, könyvtárában, szövettani, toxikológiai és DNS laboratóriumában végezzük.

A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:

A tárgy sikeres elvégzésével az alábbi szakmai kompetenciák szerezhetők meg:

- halálesetek kapcsán észlelt (írott és/vagy látott) morfológiai eltérések (elsősorban sérülések) felismerése, értékelése,
- haláleset kapcsán a további eljárásrend részletes és pontos ismerete,
- sérülések szakszerű dokumentálása a mindennapi klinikai gyakorlattal összhangban,
- az igazságügyi orvostani bonctechnika elsajátítása,
- a vitális jelek önálló felismerése,
- boncjegyzőkönyvben és a kiegészítő vizsgálatok leleteiben rögzített adatok értékelése, és adattartalmának komplex értelmezése az iü. orvosszakértői szemléletnek megfelelően
- az erőszakos és természetes halálesetek készségi szintű elkülönítése,
- a rendelkezésre álló (látott és/vagy írott) adatok bizonyító erejének iü. orvosszakértői szemléletű értékelése
- iü. orvosszakértői szemléletű anamnézis felvétel és betegvizsgálat élő személyeken
- élő személyek személyes vizsgálata során észlelt morfológiai eltérések felismerése és értékelése

A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek) :

patológia, igazságügyi orvostan, traumatológia, belgyógyászati propedeutika

Több féléves tárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, illetve engedélyezésének feltételeire vonatkozó álláspont:

Az igazságügyi orvostan oktatása blokkrendszerben, az VI. tanév II. félévében történhet (párhuzamos felvétel nem lehetséges).

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

minimum hallgató létszám: **1 fő**, maximum hallgatói létszám: **5 fő**

A tárgy részletes tematikája:

(Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével, megjelölve a vendégoktatókat.

Mellékletben nem csatolható!

Vendégoktatókra vonatkozóan minden esetben szükséges CV csatolása!)

A szigorlóévi gyakorlatok időtartama heti 40 óra, 6 héten keresztül. Egy gyakorlati óra 60 percet jelent, mely magában foglalja a soron kívüli boncolások idejét is.

(A hetente megjelenő új képzési elemeket **félkövéren** jelöljük)

1. hét (5 db munkanap) H-P:

A hét harmadik munkanapján részvétel az **intézeti értekezleten** (14:30-tól).

07:00-11:00 aktív részvétel a bonctermi munka során, iü. orvosszakértői **bonctechika elsajátítása**, oktatási napokon **részvétel a bonctermi oktatáson**.

11:00-15:00 **boncjegyzőkönyvek** önálló tanulmányozása, **kötelező irodalom** önálló tanulmányozása.

Az **igazságügyi orvosszakértői szemlélet**, bevezető interaktív előadás dr. Magyar Lóránt.

Előre egyeztetett időpontban heti 1-2 alkalommal, legfeljebb 60 perces **konzultáció** 11:00 és 15:00 között a kijelölt (mentor) oktatóval a speciális feladatok elvégzésének elősegítésére és a tanulmányozott szakirodalom és dokumentáció szakszerű feldolgozásához. A konzultáció alatt az elvégzett speciális tanulmányi munka ellenőrzése.

2. hét (5 db munkanap) H-P:

A hét harmadik munkanapján részvétel az **intézeti értekezleten** (14:30-tól).

07:00-11:00 aktív részvétel a bonctermi munka során, iü. orvosszakértői bonctechika elsajátítása, oktatási napokon részvétel a bonctermi oktatás során.

11:00-15:00 boncjegyzőkönyvek önálló tanulmányozása és **iü. orvosszakértői vélemények önálló tanulmányozása**, kötelező irodalom önálló tanulmányozása.

1 munkanap: **toxikológiai laborgyakorlat** 11:00-15:00 között, dr. Sára-Klausz Gabriella

Előre egyeztetett időpontban heti 1-2 alkalommal, legfeljebb 60 perces konzultáció 11:00 és 15:00 között a kijelölt (mentor) oktatóval a speciális feladatok elvégzésének elősegítésére és a tanulmányozott szakirodalom és dokumentáció szakszerű feldolgozásához. A konzultáció alatt az elvégzett speciális tanulmányi munka ellenőrzése.

3. hét (5 db munkanap) H-P:

A hét harmadik munkanapján részvétel az **intézeti értekezleten** (14:30-tól).

07:00-11:00 aktív részvétel a bonctermi munka során, iü. orvosszakértői **bonctechika** elsajátítása és **alkalmazása**, oktatási napokon részvétel a bonctermi oktatás során.

11:00-15:00 részvétel **élő személyek személyes vizsgálatán**, valamint boncjegyzőkönyvek önálló tanulmányozása, iü. orvosszakértői vélemények önálló tanulmányozása, kötelező irodalom önálló tanulmányozása.

1 munkanap: **DNS laborgyakorlat** 11:00-15:00 között, dr. Lászik András.

Előre egyeztetett időpontban heti 1-2 alkalommal, legfeljebb 60 perces konzultáció 11:00 és 15:00 között a kijelölt (mentor) oktatóval a speciális feladatok elvégzésének elősegítésére és a tanulmányozott szakirodalom és dokumentáció szakszerű feldolgozásához. A konzultáció alatt az elvégzett speciális tanulmányi munka ellenőrzése.

4. hét (5 db munkanap) H-P:

A hét harmadik munkanapján részvétel az **intézeti értekezleten** (14:30-tól).

07:00-11:00 aktív részvétel a bonctermi munka során, iü. orvosszakértői bonctechika elsajátítása és alkalmazása, oktatási napokon részvétel a bonctermi oktatás során, **10 db sérülés dokumentálása és szakorvosi ellenőrzése**.

11:00-15:00 részvétel élő személyek személyes vizsgálatán, valamint boncjegyzőkönyvek önálló tanulmányozása, iü. orvosszakértői vélemények önálló tanulmányozása, kötelező irodalom önálló tanulmányozása.

1 munkanap: **Osteológiai laborgyakorlat** 11:00-15:00 között, dr. Magyar Lóránt.

Előre egyeztetett időpontban heti 1-2 alkalommal, legfeljebb 60 perces konzultáció 11:00 és 15:00 között a kijelölt (mentor) oktatóval a speciális feladatok elvégzésének elősegítésére és a tanulmányozott szakirodalom és dokumentáció szakszerű feldolgozásához. A konzultáció alatt az

elvégzett speciális tanulmányi munka ellenőrzése.

5. hét (5 db munkanap) H-P:

A hét harmadik munkanapján részvétel az **intézeti értekezleten** (14:30-tól).

07:00-11:00 aktív részvétel a bonctermi munka során, iü. orvosszakértői bonctechika elsajátítása és alkalmazása, oktatási napokon részvétel a bonctermi oktatás során, 10 db sérülés dokumentálása és szakorvosi ellenőrzése

11:00-15:00 részvétel élő személyek személyes vizsgálatán, valamint boncjegyzőkönyvek önálló tanulmányozása, iü. orvosszakértői vélemények önálló tanulmányozása, kötelező irodalom önálló tanulmányozása

1 munkanap: **Szövettani laborgyakorlat** 11:00-15:00 között, dr. Danics Krisztina.

Előre egyeztetett időpontban heti 1-2 alkalommal, legfeljebb 60 perces konzultáció 11:00 és 15:00 között a kijelölt (mentor) oktatóval a speciális feladatok elvégzésének elősegítésére és a tanulmányozott szakirodalom és dokumentáció szakszerű feldolgozásához. A konzultáció alatt az elvégzett speciális tanulmányi munka ellenőrzése.

6. hét (5 db munkanap) H-P

07:00-11:00 aktív részvétel a bonctermi munka során, iü. orvosszakértői bonctechika elsajátítása és alkalmazása, oktatási napokon részvétel a bonctermi oktatás során, 10 db sérülés dokumentálása és szakorvosi ellenőrzése.

11:00-15:00 részvétel élő személyek személyes vizsgálatán, valamint boncjegyzőkönyvek önálló tanulmányozása, iü. orvosszakértői vélemények önálló tanulmányozása, kötelező irodalom önálló tanulmányozása.

Összefoglaló konzultáció, dr. Marcsa Boglárka.

Előre egyeztetett időpontban, gyakorlati vizsga előtt, heti 1-2 alkalommal, legfeljebb 60 perces konzultáció 11:00 és 15:00 között a kijelölt (mentor) oktatóval a speciális feladatok elvégzésének elősegítésére és a tanulmányozott szakirodalom és dokumentáció szakszerű feldolgozásához. A konzultáció alatt az elvégzett speciális tanulmányi munka ellenőrzése.

Az utolsó két munkanapon gyakorlati vizsga történik:

A, közvetlen szakorvosi felügyelet mellett az adott napra (a szakorvos és hallgató számára) kiírt holttest kórelőzményének áttanulmányozása (felkészülés a boncolásra), szakorvosi irányítás és folyamatos felügyelet mellett a kijelölt holttest teljeskörű **külvizsgálata, belsejének önálló felboncolása**, az észlelt elváltozások alapján **szóbeli vélemény alkotása** a megismert szakmai szabályokra figyelemmel (boncjegyzőkönyv készítése nélkül), az elvégzett feladat szakorvosi értékelése-minősítése.

B, **Iratok részletes tanulmányozása alapján vélemény adása (szóban)** a feltett kérdésekre, az elvégzett feladat szakorvosi értékelése-minősítése.

A laborgyakorlatok sorrendje felcserélhető úgy, hogy a gyakorlati képzésnek az intézet napi munkájához kell alkalmazkodnia.

A **speciális tanulmányi munka** elvégzésének ellenőrzése (lsd. lejjebb) és a teljesítés igazolása az erre kijelölt konzultációk alatt történik.

A hallgató opcionálisan részt vehet az alábbiakon:

- bírósági tárgyaláson való részvétel
- helyszíni vizsgálaton való részvétel
- helyszíni szemlén való részvétel
- soron kívüli boncoláson való részvétel
- graduális és postgradualis képzések előadásain való részvétel

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései:

Neurológia – koponyasérülések

Traumatológia – légyszövet- és csontsérülések

Pszichiátria – iü. elmeorvosszakértői alapismeretek

Családorvostan – halottvizsgálat
Radiológia – képalkotó vizsgálatok bizonyító ereje
Szülészet-nőgyógyászat – szexuális bántalmazás
Belgyógyászat - toxikológia

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

A foglalkozásokon való részvétel teljesítése

- a hallgató gyakorlati képzésen való **megfelelő arányú (minimum 75%) jelenléte** (lsd.: félév aláírásának követelményei) a jelenléti ívek oktatói aláírása)

ÉS

- a kötelezően elvégzendő (**speciális tanulmányi munka**) feladatok teljesítése esetén lehetséges.

A hallgató jelenlétéről napi **jelenléti ívet** vezetünk, a hallgatói jelenléte az intézet oktatói ellenőrzik és jegyzik ellen a jelenléti íven.

A **speciális tanulmányi munka** elvégzését az intézmény kijelölt mentor oktatói igazolják úgy, hogy a tanulmányozott eseteket anonimizált módon iktatószám, illetve lábszám alapján dokumentálja a hallgató az arra felhasználható igazolólapon.

A **munkaszüneti napok, tanítási szünetek** nem számítanak hiányzásnak.

A gyakorlati órák 25%-át meghaladó hiányzás esetén a gyakorlati órák előre egyeztetett munkanapon **pótolhatók** a hallgató tanulmányi felelős számára címzett írásbeli kérelme alapján 6 hetes gyakorlati időt követően, a TVSz rendelkezéseire is figyelemmel.

A **speciális tanulmányi munkát** a gyakorlat ideje illetve a pótlás ideje alatt kell elvégezni a hallgatónak, egyéb pótlási lehetőség nem áll rendelkezésére a speciális tanulmányi munka teljesítésére.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban:

(beszámolók, zárthelyi dolgozatok száma témaköre és időpontja, értékelésbe beszámításuk módja, pótlásuk és javításuk lehetősége)

A hallgató tanulmányi előmenetelét folyamatosan, hétről hétre ellenőrzi a számára kijelölt mentor oktató, egyéb tudásellenőrzés nem történik.

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje:

- legalább 40 db boncjegyzőkönyv részletes áttanulmányozása (10 kórboncolási jegyzőkönyv, 20 hatósági boncjegyzőkönyv és 10 iü. orvosszakértői boncjegyzőkönyv)
- legalább 20 db iratok alapján készült orvosszakértői vélemény részletes áttanulmányozása (polgári és büntetőügyekben)
- legalább 10 db személyes vizsgálat alapján készült orvosszakértői vélemény részletes áttanulmányozása (polgári és büntetőügyekben)
- holttesten lévő legalább 20 db sérülés szakszerű, önálló dokumentálása
- legalább 5 db holttest belső szerveinek szakszerű boncolása szakorvosi felügyelet mellett
- részvétel legalább 5 db iü. elmeorvosszakértői vizsgálaton
- részvétel legalább 5 db iü. orvosszakértő által végzett élő személy vizsgálatán

A hallgató tanulmányi előmenetelét folyamatosan, hétről hétre ellenőrzi, a teljesítést aláírásával tételesen ellenjegyzi hallgatói referálás után a hallgató számára kijelölt mentor oktató a konzultációs

időpontokban. A fenti esetszám teljesítése a 6. hét 3. munkanapjáig szükséges.

A félév aláírásának feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele:

A, a gyakorlati órák 75 %-án való részvétel

ÉS

B, a kötelezően elvégzendő (speciális munka) feladatok teljesítése oktatói igazolással.

A számonkérés típusa (szigorlat, kollokvium, gyakorlati jegy, háromfokozatú gyakorlati jegy vagy nincs vizsga):

Az utolsó két munkanapon gyakorlati (szóbeli) vizsga történik, ötfokozatú minősítéssel.

A, közvetlen szakorvosi felügyelet mellett az adott napra (a szakorvos és hallgató számára) kiírt holttest kórelőzményének áttanulmányozása (felkészülés a boncolásra), szakorvosi irányítás és folyamatos felügyelet mellett a kijelölt holttest teljeskörű **külvizsgálata, belszerveinek önálló felboncolása**, az észlelt elváltozások alapján **szóbeli vélemény alkotása** a megismert szakmai szabályokra figyelemmel (boncjegyzőkönyv készítése nélkül), az elvégzett feladat szakorvosi értékelése-minősítése.

B, Iratok részletes tanulmányozása alapján vélemény adása (szóban) a feltett kérdésekre, az elvégzett feladat szakorvosi értékelése-minősítése.

Vizsgakövetelmények:

(tételsor, tesztvizsga témakörei, kötelezően elvárt paraméterek, ábrák, fogalmak, számítások listája, gyakorlati készségek)

A gyakorlati vizsga sikeres teljesítése a **gyakorlati vizsgafeladatok teljesítésével, legalább elégséges (2) minősítés** elérésével lehetséges. A speciális tanulmányi munka eredménye a gyakorlati vizsgaeredménybe nem számít bele.

A, Közvetlen szakorvosi felügyelet mellett az adott napra (a szakorvos és hallgató számára) kiírt holttest **kórelőzményének áttanulmányozása** (felkészülés a boncolásra), szakorvosi irányítás és szoros felügyelet mellett a kijelölt holttest teljeskörű **külvizsgálata, belszerveinek felboncolása**, az észlelt elváltozások alapján **szóbeli vélemény alkotása** a megismert szakmai szabályokra figyelemmel (boncjegyzőkönyv készítése nélkül).

B, Iratok részletes tanulmányozása alapján **vélemény adása (szóban)** a feltett kérdésekre.

Az érdemjegy kialakításának módja és típusa:

(Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeinek beszámítási módja. A jegymegajánlás lehetőségei és feltételei.)

A végső gyakorlati osztályzat kialakítása a gyakorlati vizsga során elvégzett (A és B) feladatok minősége és a szóban adott vélemény alapján, együttesen, összegző módon történik a szakma szabályaira figyelemmel.

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája, pontosan kijelölve, mely részük ismerete melyik követelmény

elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok:

6. SZ. MÓDSZERTANI LEVÉL

8. SZ. MÓDSZERTANI LEVÉL

16. SZ. MÓDSZERTANI LEVÉL

SÓTONYI PÉTER SZERK: IGAZSÁGÜGYI ORVOSTAN, Semmelweis Kiadó, 2022

351/2013. (X. 4.) KORMÁNYRENDELET A HALOTTVIZSGÁLATRÓL ÉS A HALOTTAKKAL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSRÓL

BENE MÓNICA, HILBERT LÁSZLÓNÉ: KÉZIKÖNYV A HALOTTVIZSGÁLATI BIZONYÍTVÁNY KITÖLTÉSÉHEZ , Semmelweis Kiadó, 2008

AZ EGÉSZSÉGÜGYRŐL SZÓLÓ 1997. ÉVI CLIV. TÖRVÉNY TANANYAGHOZ KAPCSOLÓDÓ RÉSZEI, ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEI:

1997. ÉVI CLIV. TÖRVÉNY ALÁBBI RÉSZLETEI:

II. fejezet a Betegek jogai és kötelezettségei 6.-27. §

IV. fejezet az egészségügyi ellátások rendszere 87.-92. §

V. fejezet Az egészségügyi ellátások szakmai követelményei 111.-113/A §

VI. fejezet Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei 125.-140/C. §

VIII. fejezet Az emberen végzett orvostudományi kutatások 157.-164/B §

IX. fejezet Az emberi reprodukció.... 165.-187/A §

XI. fejezet Szerv- és szövetátültetés 202.-215. §

XII. fejezet Halottakkal kapcsolatos eljárás 216.-222/A §

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma: